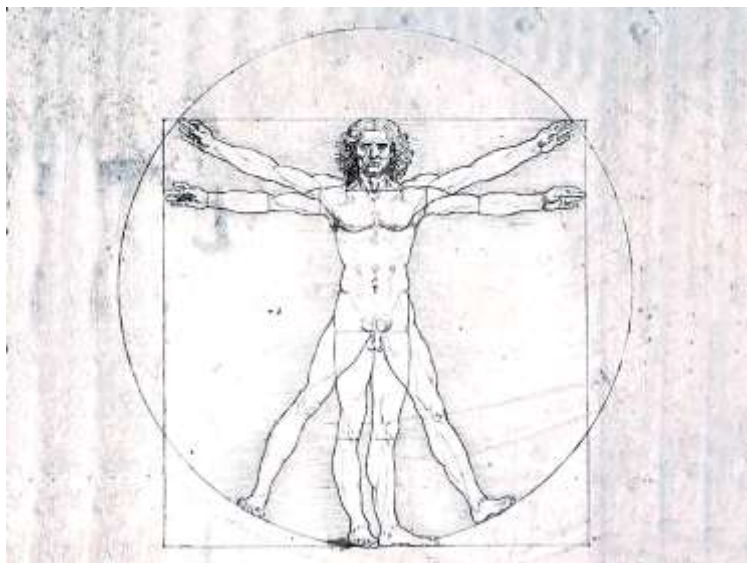

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ВІКОВІ СКЛАДОВІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

(Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції
Рівне, 16-17 березня 2007 р.)

Рівне, 2007

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини. Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції. Рівне, 16-17 березня 2007 р. Рівне, РДГУ, 2007. – 198 с.

Редакційна колегія:

- Воробйов А.М.** – професор, проректор з навчальної роботи, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ, Заслужений працівник освіти України – голова;
- Лико Д.В.** - професор, академік УЕАН, Заслужений працівник освіти України, декан психолого-природничого факультету РДГУ;
- Романюк В.Л.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ
- Артемова О.І.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Безлюдна В.І.** - доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;
- Главінська О.Д.** – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;
- Грюк І.Б.** – доцент, завідувач кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Марциновський В.П.** – професор, завідувач кафедри анатомії та фізіології РДГУ;
- Мельник В.Й.** - доцент кафедри біології та прикладної екології РДГУ;
- Павелків В.Р.** – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Матеріали обговорені та рекомендовані до друку на засіданні науково-методичної ради психолого-природничого факультету РДГУ. Протокол № 3, від 9 березня 2007 р.

ЗМІСТ

Вступ	3
Павлов І.П. Лист до молоді	4
Секція I. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	5
Лико Д.В., Мельник В.Й. Вплив стану довкілля на здоров'я людей	5
Алтухова Анастасія. Вплив екологічних криз і катастроф на психічне здоров'я людини	8
Кравчук Володимир. Вплив та наслідки забруднення атмосферного повітря міста автотранспортом	11
Буткевич Сергій. До проблем становлення екологічної психології	14
Донець Світлана. Психологічні наслідки техногенних катастроф ..	15
Дідусенко Галина. Якість поверхневих вод Рівненщини	18
Денисюк Оксана. Екологічні складові психічного здоров'я	19
Ігнатієва Анастасія. Психологічні особливості дітей, що мешкають у зоні посиленого радіоекологічного контролю	22
Белеля Марина. Екологічна оцінка якості води р. Іква в межах Рівненської області	25
Кушнір В.М., Панасюк В.Ю., Кириченко О. Порушення психофізіологічних процесів і їх профілактика	27
Латюк Ірина. До проблеми визначення екологічної культури особистості	29
Лико Сергій. Зернисті фосфорити у сільськогосподарському виробництві	34
Максимець Оксана. Наслідки акумуляції радіонуклідів у деревині та продукції із деревини	36
Мантула М. Якість води р. Устя та здоров'я жителів міста	40
Миронець Марина. Роль реабілітаційної діяльності психологічної служби системи освіти у збереженні психологічного здоров'я постраждалих від техногенних катастроф	44
Ожаровська Світлана. Соціально-психологічна складова наслідків Чорнобильської катастрофи	46
Пілічук Ольга. Дослідження віддалених наслідків техногенних катастроф на прикладі переселених чорнобильців Миколаївської області	48

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Сахневич Людмила. Вплив промислових викидів Рокитнівського склозаводу на якість атмосферного повітря	51
Фількевич Вікторія. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки	53
Хабаров Володимир. Дослідження внутрішнього опромінення населення контрольованої зони Рівненської АЕС.....	56
Хильчук Ольга. Вплив іонізуючого випромінювання на організм людини.....	58
Шаправський Олександр. Техногенне забруднення атмосферного повітря м. Рівне промисловими викидами КТП «Теплокомуненергія»	63
Секція II. Вікові та гендерні аспекти психічного здоров'я особистості	66
Осьмак Л.П., Андрущенко Оксана. Гендерні особливості конфліктної поведінки підлітків	66
Вітрук Алла. Негативний вплив телебачення на психіку підлітків ..	68
Галабурда Лідія. Професійні інтереси як компонент психічного здоров'я особистості	70
Гусаківська Світлана. Психологічні чинники адитивної поведінки підлітків.....	72
Дука Ольга. Здоровий спосіб життя в юнацькому віці: реальний погляд	80
Драченко Ольга. Гендерні особливості соціальної адаптації	82
Юрченко В.М., Замлинна Наталія. Гендерні особливості міжособистісних стосунків у дітей молодшого шкільного віку	85
Ковальчук Богдана. Феномен психічного здоров'я як об'єкт теоретичних досліджень	87
Ковтун Наталія. Зв'язок між особливостями стосунків у сім'ї та формуванням агресивних реакцій в юнацькому віці	90
Корольчук Ірина. Пам'ять в системі пізнавальної діяльності	93
Костючок Олег. Психологічні особливості впливу соціального статусу в групі на характер міжособистісних стосунків молодших школярів	95
Кужель Інна. Профілактика алкоголізму – основа психічного здоров'я нації	98
Лаворик Лариса. Наукові дослідження материнської сфери – проблеми та перспективи.....	100
Музичук Віта. Згубний вплив куріння на організм людини	103

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Назарець Людмила. Передумови адиктивної поведінки підлітків та фактори захисту тема.....	106
Почасвець Ірина. Гендерні та мотиваційні особливості формування звички тютюнопаління серед студентської молоді	108
Пясецька Ірина. Екологічні і вікові складові психічного здоров'я людини.....	110
Соботович Олександр. Особливості короткочасної пам'яті у студентів-біологів.....	113
Юрим Світлана. Моделювання пам'яті	115
Секція III. Діагностика та шляхи профілактики розладів психіки та поведінки	117
Руденко Н.М, Бейлах О.М. Аналіз рівня сформованості відповідальності студентів-першокурсників	117
Божок Яна. Вплив епілепсії на психічний розвиток і поведінку хворого.....	118
Неровня О.В., Вовк Анна. Психопатологічне функціонування у соціально-культурному контексті.....	121
Гомончук Катерина. Дослідження особливостей сприйняття соціальних феноменів студентами молодших курсів (на основі теорії Дж. Келлі).....	123
Гончарова Наталія. Інформаційні неврози: проблема діагностики і профілактики	126
Дубровський Роман. Переваги ДБСТ над школами-інтернатами у контексті попередження проявів девіантної поведінки	129
Зажицька Тетяна. Теоретичні та прикладні аспекти стилю.....	132
Зеленська О. Проблема погіршення стану здоров'я дітей і молоді в Україні та шляхи формування здорового способу життя	133
Юрченко В.М., Князева Анна. Соціально-психологічні установки українських студентів до сприймання людей інших національностей.....	135
Осьмак Л.П., Кордоба Інна. Комунікативна некомпетентність як чинник соціально дезадаптованої поведінки підлітків	138
Вікторія Косенко. Психологічні аспекти віктимної поведінки в підлітковому віці	139
Козішкurt Уляна. Агресивні тенденції в сучасному суспільстві: інстинкт чи інформаційний наслідок?	142
Кравець Віта. Формування сприятливого мікросередовища сім'ї.....	144
Лабик Юля. Психосоматичні розлади як проблема клінічної психології: регіональні аспекти	147

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

Музичук Ірина. Усвідомлення сенсу життя як чинник самоактуалізації підлітків	151
Назаренко Ольга. Проблемы одаренности и гениальности	153
Остапович Ірина. Конструктивні копінг-стратегії.....	155
Поліщук Альона. Фобії-комплекси: причини і наслідки.....	158
Романів Наталія. Специфічні особливості виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у різних типах навчальних закладів	160
Ромашевська Ольга. Нові шляхи діагностично-корекційної допомоги дітям з особливими потребами	164
Осьмак Л.П., Тирак Тетяна. Психопрофілактика деструктивних форм самоствердження підлітків	167
Усачик Ольга. Антистресорні властивості лікарських рослин – радіопротекторів.....	169
Хоровець Ірина. Психічне здоров'я як складова якості життя особистості	172
Чубко Мар'яна. Зростання патологій щитоподібної залози, викликаних радіаційним забрудненням деяких районів Рівненської області як один із чинників впливу на поведінку людини.....	175
Чекун Юлія. Профілактична дія радіопротекторів по подоланню проявів патогенезу ЦНС	179
Шевців М.В., Чикун Зоряна. Психофізіологічні механізми формування неврозів	181
Юрчук М. Люди і СНІД - знати, щоб жити	183
Янчук Катерина. Психологічні чинники виникнення розладів харчування та шляхи їх профілактики у старшокласниць	186
Відомості про авторів.....	190

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

радіаційного впливу на ЦНС, які є значною мірою оборотними на відміну від стабільних пізніх порушень, що мають органічну основу, важко піддаються лікуванню і є практично необоротними. [1, с.45]

Зважаючи на те, що радіаційне ураження людини є національною медико-соціальною проблемою, подальші дослідження, на наш погляд, повинні бути спрямовані на вивчення молекулярно-генетичних механізмів репарації пошкоджень окремих клітин організму, зокрема, нервових, визначення чинників резистентності та компенсаторно-адаптаційних реакцій при дії радіації на ЦНС. Особливо важливою є проблема дослідження впливу малих доз опромінення на організм людини і нервову систему зокрема та розробка методів попередження та лікування несприятливих клінічних проявів, одним із яких є широке використання радіопротекторних речовин на основі розуміння біохімічних механізмів їх дії.

Список використаних джерел

1. Волошин П.В., Мищенко Т.С., Здесенко И.В. Неврологические нарушения у лиц, подвергшихся воздействию в результате аварии на Чернобыльской АЭС, их лечение и профилактика // *Международ. мед. журн.* - 1998. – N 3. - С. 44-47.
2. Гродзинський Д.М. Радіобіологія.– К.: Либідь, 2001.– 448 с.
3. Коваленко А.М. Влияние малых доз ионизирующего излучения на здоровье человека // *Врачеб. дело.* - 1990. – N 7. - С. 79-82.
4. Нягу А.И. Психоневрологические и психологические аспекты последствия аварии на Чернобыльской АЭС // *Вест. АМН СССР.* - 1991. - N 11. - С. 31-32.
5. Нягу А.И., Нощенко А.Г., Логановский К.Н. Отдаленные последствия психогенного и радиационного факторов аварии на Чернобыльской АЭС на функциональное состояние головного мозга человека // *Журн. невропатологии и психиатрии им. С.С. Корсакова.* - 1992. – N 4. - С. 72-77.

УДК УДК 159.91:616.891

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ НЕВРОЗІВ

Шевців М.В., к. вет. н., Чикун Зоряна., студентка РДГУ

При взаємодії організму з довкіллям формується стан напруги — емоційний стрес, що є принципом адаптації на подолання конфлікту. Неможливість його вирішення проявляється в порушенні

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

мотиваційно-емоціональної сфери та у проявах соматичних захворюваннях, внаслідок зміни балансу нейромедіаторів і нейропептидів у ЦНС. Такі порушення у людини і тварин переважно пов'язані з соціальними конфліктами.

Негативні наслідки проявів емоційного стресу можуть проявитись у формі неврозів, а саме: істеричного, нав'язливих станів і неврастенії. Ці стани розвиваються внаслідок порушення функції структур лімбіко-ретикулярного комплексу.

І. П. Павлов стверджував, що неврози виникають в результаті перенапруги основних нервових процесів. Однак, не можна ототожнювати складну клінічну картину неврозу в людини з порушеннями поведінки у тварин, на яких можна лише моделювати певні симптоми захворювання.

Багаторічні дослідження І.П.Павловим невротичних станів у тварин дало змогу узагальнити результати про закономірності розвитку патології ВНД. Він поєднував прояв залежності невротизації від сили, рухливості й врівноваженості нервових процесів збудження і гальмування. Відповідно цьому була запропонована класифікація темпераментів у людини.

Експерименти на тваринах показали, що неврози легше виникають у слабких і сильних неврівноважених типів ВНД. Аналізуючи походження істерії, І. П. Павлов розглядав її як наслідок слабкості нервової системи.

Сучасні методи дослідження ускладнили цю схему. Виявилось, що при експериментальному неврозі функціональні зміни виникають насамперед у лобових відділах нової кори, лімбічних структурах і ретикулярній формації середнього мозку. Порушується баланс нейромедіаторів у ЦНС і в крові, зокрема, між катехоламінами й ацетилхоліном. Хоча неврози і розглядають як функціональні захворювання, з'ясувалося, що вони супроводжуються розвитком реактивних і дегенеративних процесів у різних відділах мозку. Показано роль інформаційних факторів у розвитку патології мотиваційно-емоціональної поведінки та порушення пам'яті.

Вивчення патології ВНД підтвердило роль зворотного зв'язку від соматичних і вісцеральних систем у підтримці негативного емоційного стану. Були наведені факти, що свідчать на користь існування емоційної пам'яті („афективної пам'яті”, „пам'яті відчуттів”), яку І. С. Бериташвілі виділив як особливу форму пам'яті. Вона чітко виявляється при неврозах, в основі яких лежать інертні вогнища

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини

збудження (травматичні неврози, патологічні потяги — алкоголізм, наркоманія).

Емоційні умовні реакції можуть підсилюватися або гальмуватися зовнішніми подразниками, переважно ситуаційними. У людини і тварин негативні емоційні реакції з усім комплексом вегетативних проявів можуть відтворюватися при зіткненні із ситуацією, що супроводжувалася травматизуючими факторами, навіть якщо з часу їхнього впливу пройшло багато років.

Емоційний стан визначається генотипними характеристиками й умовами, у яких проходив розвиток тварин. Особливо важливу роль при цьому відіграють ранні впливи. Так, ізоляція від однолітків або від дорослих особин у ранньому онтогенезі підвищує нестійкість до невротизуючих стимулів. Збагачене або збіднене подразниками зовнішнє середовище позначається на морфофункціональному розвитку мозку, зокрема, його емоціогенних систем. Дані, які отримані на тваринах, дозволяють розробити рекомендації для створення умов виховання дітей, починаючи з періоду новонародженості, що сприяють оптимальному розвитку їхньої мотиваційно-емоціональної сфери.

Список використаних джерел

1. Айрапетянц М.Г., Вейн А.М. Неврозы в эксперименте и клинике. –М., 1982.
2. Бериташвили И.С. Избранные труды: Нейрофизиология и нейропсихология –Л., 1975.
3. Громова Е.А. Эмоциональная память и ее механизмы. –М., 1980.

УДК 616.98:578.828

ЛЮДИ І СНІД - ЗНАТИ, ЩОБ ЖИТИ

Юрчук М., студентка РДГУ

Науковий керівник: **Корчакова Н.В., к. психол.н., доц.**

СНІД – одна із найважливіших і трагічних проблем, що виникли перед людством на кінці ХХ століття. І справа не лише в тому, що в даний час ВООЗ офіційно зареєстровано більше 40 мільйонів ВІЛ-інфікованих та 16 мільйонів померлих. І, навіть, не в тому, що ми звикли до того, що 1 грудня стало всесвітнім днем боротьби зі СНІДом. А в тому, що ми й досі не хочемо думати, що все це має безпосереднє відношення до кожного з нас [1; 2; 3].